

Milan Zelenka

Milan Tesař

Historie desky, kterou posloucháte, začíná v jistém smyslu již v polovině 50. let. V hodinách profesora pražské konzervatoře Štěpána Urbana se tehdy setkávali a spřátelili oba hlavní aktéři těchto nahrávek. Byla to doba u nás opojená objevováním fascinujícího světa kytarové techniky, literatury i historie. V osobnostech Milana Zelenky a Milana Tesaře však rychle dozrávaly kvality, které záhy otevřely české kytaristice nové obzory. Koncertní a pedagogická činnost Zelenkova si od samých počátků kladla nejvyšší, skutečně profesionální cíle; zvláště záslužná byla jeho cílevědomá orientace na současný, původní repertoár. Jí vědíme za početnou řadu hodnotných českých kompozic, interpretovi často přímo připsaných. V M. Tesařovi dříve vedle schopností interpretačních a pedagogických (zde vzpomeňme alespoň průkopnickou činnost, kontaktující oblast klasické i populární hudby na pražské Lidové konzervatoři) i ambice tvůrčí. Tato deska přináší výběr jeho skladeb určených kytarě sólově i v komorním seskupení. Děje se tak v době, která má daleko k obrozenému nadšení vzpomenuých počátků moderní české kytarové éry. Koncertní sály, nabízející mnohem vyříbenější a náročnější posluchačský zážitek, již obvykle nepraskají ve švech, publikum si pracně neopisuje každou slyšenou novinku. Jméno Segoviovo se nevyslovuje s bezdechým obdivem, Tárregovo neslyšíme prakticky vůbec. Přesto kytara ve všech svých převtěleních patří nesporně dál k vášnivým láskám mladé generace, je nástrojem nejprodávanejším i nejposlouchanejším. Povzdech, které občas slyšíme v řadách kytarové obce, se většinou týkají problematického repertoáru: únava z patnáctiminutových experimentů, skrývajících často za fasádou nekompromisní nonkonformnosti bezradnost a nenápaditost, jistě vykonala své. Nebylo by ovšem moudré odsuzovat experiment jako takový. Ve vědě ani umění neexistuje jiná cesta než ta plná hledání a tudíž i omylů. Důležité je však, aby vždy byly v dohledu i uklidňující jistoty, možnost odpočinku v prostředí důvěrně známém. U kytary jde navíc o plnění dědičného úkolu – od svého prosazení v evropském instrumentáři byla vždy mnohem profannějším a prostším protějškem artistní loutny. Její literatura zůstala prakticky nedotčena učenými kontrapunkty ricercarů a fantazií, zato hýřila robustním koloritem tanců a popěvků snad všech evropských etnik. Domnívám se proto, že Milan Tesař šťastně postihl obecnou potřebu obdobně přirozené, ale nepodbíživé inspirace. Navazuje tím symbolicky nejen na odkaz většinou anonymních kytaristů baroka, ale i některých našich historických „sousedů“, Španěla F. Tárregy, Brazílce M. Villa-Lobose a dalších. Stejně jako oni dovede vynalézavě těžit ze své detailní znalosti nástroje. Uvážlivě upouští od většinou stejně selhávajících snah prezentovat kytaru ve velkých, komplikovaných a dynamicky neodlišitelných plochách; zato nám nabízí neobyčejně působivou škálu jejich barevných dispozic, melodickou zpěvnost, brilantnost figurací. Posluchač přímo cítí, s jakým požitkem interpret vychutnává „kytarovost“ této hudby.

Domnívám se, že v Milanu Zelenkovi navíc nalezl autor ideálního interpreta. Vynikající muzikálnost, lehkost a zaujetí jeho provedení zaručují, že se k této desce budou posluchači – a kytaristé jistě i ke skladbám – rádi vracet.

MILAN TESAŘ (1938)

absolvoval kytarové oddělení na pražské konzervatoři (1958–64)

od r. 1959 koncertní činnost

od r. 1964 vyučuje na Lidové konzervatoři

v r. 1967 koncertní turné po Itálii

v r. 1968–70 pedagogická a koncertní činnost v Itálii

v letech 74–77 vyučoval na pražské konzervatoři

V dnešní době se věnuje převážně skladbě a pedagogice na Lidové konzervatoři v Praze.

I. Album skladeb pro sólovou kytaru *editor Supraphon 86*

II. Album skladeb pro sólovou kytaru *Supraphon 89*

6 pièces pour guitare *H. Lemoine–Paris 86*

Suite Pinocchio pour guitare *H. Lemoine–Paris 89*

2 smyčcové kvartety 74–76

Vánek z Aranjuez pro kytaru a smyčcový kvartet 1975

Písně a Chansony

MILAN ZELENKA (1939)

– absolvoval kytarové oddělení na pražské konzervatoři (1954–59)

– zlaté medaile v mezinárodních soutěžích (1957 – Moskva a 1959 – Vídeň)

– od 1959 koncertní turné doma i v zahraničí – Rakousko, NDR, NSR, Itálie, Francie, Belgie, Holandsko, Dánsko atd.

– 1963–81 – pedagogická činnost na pražské konzervatoři

– člen porot mezinárodních hudebních soutěží, např. ORTF v Paříži

– vedl mistrovské kurzy v Holandsku, Dánsku, Švédsku, NSR, Finsku a MLR

– repertoár zahrnuje všechna slohová období včetně hlubokého zájmu o soudobou hudbu

– četné gramofonové nahrávky, např.

Johann Sebastian Bach: Transkripce pro kytaru (1111 2263)

Niccolò Paganini: Skladby pro kytaru a housle (1111 3647)

Mario Castelnuovo-Tedesco: Koncerty pro kytaru a orchestr (v přípravě)

BALADICKÉ PŘÍBĚHY

Guitar Compositions by Milan Tesař

Milan Zelenka hraje skladby Milana Tesaře

/Milan Zelenka Plays Guitar Compositions by
Milan Tesař

1. strana/Side 1

1. Čtyři baladické příběhy pro sólovou kytaru/Four Ballads for Solo Guitar
 - I. **Moderato** 2:23
 - II. **Cantabile** 2:17
 - III. **Espressivo** 2:40
 - IV. **Vivo** 1:10
2. Špalíček
 1. **Poetická/Poetic** 2:05
 2. **Žertem/Jocosely** 1:30
 3. **S láskou/With Love** 1:59
 4. **Taneční/Dancing Tune** 1:51
3. Pět capricci pro sólovou kytaru/Five Capriccios for Solo Guitar
 1. **Allegro** 1:28
 2. **Andantino** 1:59
 3. **Vivo** 0:56
 4. **Sostenuto** 2:19
 5. **Allegro** 1:57
4. Píseň pro Eugenii/Song for Eugenia
 1. **Skladba pro 2 kytary/A Composition for Two Guitars** 2:27

2. strana/Side 2

5. České divertimento pro sólovou kytaru/Czech Divertimento for Solo Guitar
 1. **Legenda/Legend** 2:28
 2. **Balada/Ballad** 2:13
 3. **Meditace/Meditation** 1:48
 4. **Tanec/Dance** 1:38
6. Malá suite E dur pro sólovou kytaru/Small Suite in E major for Solo Guitar
 - I. **Andante** 2:04
 - II. **Commodo** 2:03
 - III. **Allegro** 1:44
7. Intermezzo, Aria a Finale pro sólovou kytaru, cembalo a smyčcové kvarteto/Intermezzo, Aria and Finale for Solo Guitar, Harpsichord and String Quartet
 - I. **Intermezzo** 2:55
 - II. **Aria** 3:21
 - III. **Finale** 3:50

Milan Zelenka – kytara/guitar

Milan Tesař – kytara/guitar (4)

Boris Urbánek – cembalo/harpsichord (7)

Kubínovo kvarteto/Kubín Quartet (7/II.)

(Luděk Cap – 1. housle/1st violin, Jan Niederle – 2. housle/
2nd violin, Pavel Vítek – viola, Jiří Zedníček – violoncello)

Hudební režie/Recording director Petr Kaňka

Zvuková režie/Recording engineer Václav Roubal

Nahráno digitálně 15.–17. prosince 1989 v ostravském studiu

Radima Pařízka/Recorded digitally at Radim Pařízek's studio,

Ostrava, between 15 and 17 December, 1989

Odpovědná redaktorka/Editor Jana Smékalová

Technické údaje/Technical information:

Mikrofony/Microphones: Brüel and Kjaer 4006

Záznamové zařízení/Digital recording processor: Sony 2500 DAT

Směšovací stůl/Console: MCI JH 600

Reproduktory/Monitor speakers: TANOY – CLASIC

Stříhová jednotka/Digital editing: DAE 1100 A

Cover photos © Jaroslav Kováčik 1990

Cover design © Aleš Douška 1990

Sleeve-note © Jiří Tichota 1990

Translation © Zoja Joachimová 1990

Cover editor Václav Maidl

MADE IN CZECHOSLOVAKIA

ST
11 1263

50

In a way, the history of this album began in the mid-50s when its two protagonists both attending Professor Štěpán Urban's class at Prague Conservatory, became friends. At that time, this country was discovering the fascinating world of guitar technique, literature and history. Both Milan Zelenka and Milan Tesař evolved into personalities who were soon to open new horizons for Czech guitarists. In his concert and teaching activities, Zelenka pursued, since the very beginning, high and very professional aims. Of particular significance was his systematic approach at contemporary guitar repertoire thanks to which a large amount of Czech compositions were written, many of them dedicated to the interpreter. While Milan Tesař developed to the full his abilities of interpreter and teacher, recall here his pioneering endeavours in bringing classical and pop music into the People's Conservatory in Prague, he also had creative ambitions. This album features a selection of his compositions for solo guitar and chamber instruments. Today, however, the above-mentioned enthusiasm of the beginnings of the electric guitar in Czechoslovakia has faded away, and concert halls are no longer crowded with listeners ready to painstakingly copy any new work they have heard, although performance they could see today is much more refined and capable of satisfying even the most sophisticated tastes. The name of Segovia is no longer pronounced with breathless admiration, and Tárrega's name is practically not pronounced. But the guitar in all its incarnations is still the love of the younger generation, the selling musical instrument and the one most listened to. The complaints sometimes expressed by the community of guitar aficionados mostly concern the question of repertoire: they are tired by the 15-minute experiments often hiding, behind a facade of uncompromising nonconformity, a lack of imagination and a certain helplessness. Experiments as such should not be condemned – there are no other ways of searching for science or the arts than that of search which implies errors. It is however important to find securities which are a source of calm, and an opportunity to rest in a familiar melody always within sight. The guitar fulfils, moreover, a hereditary task: from its introduction into Europe it has always been a much more profane and simpler counterpart of the high-style lute. Its literature remained almost untouched by the sophisticated points of the ricercari and fantasias but was lavish with the robust colour of the dances and melodies of all European ethnic groups. I think therefore that Milan Tesař is lucky to understand the general need for a natural inspiration unaffected by fashionable trends, thus linking up symbolically with the bequest of the mostly and baroque guitarists as well as those nearer to us in history, such as Tárrega from Villa-Lobos from Brazil, and others. Like them, he too brings his detailed knowledge of the instrument to bear with a great degree of imagination. In a well-thought-out way he gives up efforts to present the guitar in large, complicated and dynamically unbalanced compositions which, all too often, are bound to fail anyway, and offers us instead a usually impressive spectrum of its colour dispositions, melodic songfulness, a variety of figurations. Listeners can literally feel the pleasure which the interpreter derives from the true guitar ring of this music.

I think that in Milan Zelenka, the composer found the ideal interpreter. His musicality, and the lightness and enthusiasm of his interpretation are a guarantee that the album will become popular with listeners, and the compositions featured in the repertoire of other guitarists.

MILAN TESAŘ (1938)

graduate of the guitar class at Prague Conservatory (1958–64)

1959 concert activities

1964 teacher at People's Conservatory

1967 concert tour – Italy

1968–70 teaching and concert activities in Italy

1974–77 teacher at Prague Conservatory

Currently devotes himself particularly to composing, and teaches at People's Conservatory in Prague

Album of Compositions for Solo Guitar Vol. I *ed. Supraphon 1986*

Album of Compositions for Solo Guitar Vol. II *Supraphon 1989*

6 pièces pour guitare *H. Lemoine–Paris 1986*

Suite Pinocchio pour guitare *H. Lemoine–Paris 1989*

Two String Quartets, 1974–1976

Breeze of Aranjuez for Guitar and String Quartet, 1975

Songs and Canzonas

MILAN ZELENKA (1939)

– graduate of the guitar class at Prague Conservatory (1954–59)

– winner of gold medals at international competitions (Moscow 1957, Vienna 1959)

– since 1959 – concert tours at home and abroad: Austria, GDR, FRG, Italy, Belgium, Netherlands, Denmark, etc.

– 1963–81 – teacher at Prague Conservatory

– member of jury at international music competitions, e. g. ORTF Paris

– conducted master courses in the Netherlands, Denmark, Sweden, FRG and Hungary

– his repertoire covers styles of all periods, including contemporary music

– released many albums, e. g.:

Johann Sebastian Bach: Transcriptions for the Guitar (1111 2263)

Niccolò Paganini: Compositions for the guitar and Violin (1111 3647)

Mario Castelnuovo-Tedesco: Concerto for Guitar and Orchestra (to be released)